

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)

รายวิชา 000 146 แต่งแปลบาลี

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา	000 146 แต่งแปลบาลี (Pali Composition and Translation)
2. จำนวนหน่วยกิต	2 หน่วยกิต
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ 1 / ชั้นปีที่ 2
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
8. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	30 มีนาคม 2553

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจประวัติและวิวัฒนาการของภาษาบาลี หลักบาลีไวยากรณ์ โครงสร้างประโยคภาษาบาลี หลักการแปลและการแต่งภาษาบาลี ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคภาษาบาลี หลักและวิธีการแปลประโยคภาษาบาลี รวมทั้งหลักและวิธีการแต่งและแปลภาษาบาลีทั้งประโยคร้อยแก้วและร้อยกรองได้

วัตถุประสงค์

นิสิตศึกษารายวิชานี้จบแล้วสามารถ

1. อธิบายประวัติและวิวัฒนาการของภาษาบาลีและไวยากรณ์บาลีได้
2. อธิบายชนิดของประโยคภาษาบาลี
3. แปลประโยคภาษาบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะได้
4. แปลบาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีได้
5. รู้และเข้าใจหลักและวิธีการแต่งฉันทภาษาบาลี
6. รู้และเข้าใจศัพท์และสำนวนนิยมในการแต่งและแปลประโยคภาษาบาลี
7. รู้และเข้าใจหลักไวยากรณ์บาลี

2. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

1. เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษายุคใหม่
2. เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ทันสมัย
3. เพื่อปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้สอดคล้องกับความจำเป็นที่แท้จริง

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและสำนวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่กำหนด

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง

30 ชม. / ภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มี	4 ชม. / สัปดาห์
3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล <ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์ประจำรายวิชา แจกการให้คำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์และทางเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์และในระหว่างห้องเรียน 2. อาจารย์ประจำรายวิชา จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชม. / สัปดาห์ ณ ห้องอาจารย์หรือสถานที่ตามนัดให้กับนิสิตที่ต้องการจะปรึกษา 			

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม
1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา คุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตอันเนื่องมาจากการศึกษาในรายวิชานี้ เช่น <ol style="list-style-type: none"> 1) เห็นคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นอีกภาษาหนึ่งที่สื่อและถ่ายทอดแนวคิดทางศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่ฝังงมในเอเชียตะวันออกเฉียง 2) ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาบันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนาและในฐานะเป็นภาษาหลักที่ถูกยืมมาใช้ในภาษาไทย 3) ตระหนักในหน้าที่การเป็นพุทธศาสนิกชนผู้อยู่ใกล้ชิดพระพุทธศาสนา 4) เห็นความสำคัญของการศึกษาภาษาบาลีและมีความเคารพในการศึกษา 5) ซาบซึ้งในอรรถรสแห่งหลักธรรมอันได้จากการแปลและแต่งภาษาบาลี ทั้งนี้เพราะรู้และเข้าใจความหมายของหลักธรรมต่าง ๆ อย่างถูกต้อง
1.2 วิธีการสอน <ol style="list-style-type: none"> 1) บรรยายโดยเน้นการแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะ 2) บรรยายโดยเน้นประโยคภาษาบาลีที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม 3) กำหนดให้นิสิตพัฒนาระดับคุณธรรมและจริยธรรมจากประเด็นที่ปรากฏในบทเรียนแต่ละบทเรียน
1.3 วิธีการประเมินผล <ol style="list-style-type: none"> 1) ความตรงต่อเวลาในชั้นเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา 2) ศึกษาจากพฤติกรรมของผู้เรียน ว่ามีความสนใจ และสำนึกรับผิดชอบในรายวิชาที่ศึกษาหรือไม่ 3) ประเมินจากการนำเสนองานทุกอย่างที่มอบหมาย โดยใช้การพิจารณาวิเคราะห์กรณีต่างๆ

<p>2. ความรู้</p>
<p>2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความรู้ที่ต้องได้รับจากการศึกษาภาษาบาลีอันเป็นภาษาสื่อสัจธรรมความเป็นจริงของชีวิตตามการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า คือความเข้าใจพระพุทธศาสนาทั้งส่วนอรรถและส่วนพยัญชนะได้ถูกต้องชัดเจนจนสามารถป้องกันตนเองไว้ไม่ให้ตนวิปริตจากพระธรรมวินัย หรือทำพระธรรมวินัยให้วิปริต ทั้งนี้เนื่องจากภาษาบาลีคือภาษาจารึกคำสอนของพระพุทธศาสนาสายเถรวาทไว้</p>
<p>2.2 วิธีการสอน</p> <p>บรรยายหลักบาลีไวยากรณ์ หลักการแปลบาลีเป็นไทย หลักการแต่งไทยเป็นบาลี หลักการและวิธีการแต่งฉันทภาษาบาลี สำนวนนิยม โดยวิเคราะห์ สรุปลง และชี้ประเด็นสำคัญในบทเรียนแต่ละบทเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีฉันทะในการศึกษา</p>
<p>2.3 วิธีการประเมินผล</p> <p>(1) ทดสอบโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลในบทเรียน (2) ทดสอบโดยมอบแบบฝึกหัดให้ทำหลังจบบทเรียนแต่ละเรื่อง (3) สอบย่อย / สอบกลางภาค / สอบปลายภาค</p>
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาทัศนคติและความสามารถในการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามหลักภาษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเน้นที่การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด</p>
<p>3.2 วิธีการสอน</p> <p>1) มอบงานให้ศึกษาค้นคว้า 2) นำมาเสวนา / อภิปรายรายบุคคล หรือกลุ่มตามความเหมาะสม 3) ให้วิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของภาษาบาลีที่นำมาศึกษา 4) การอภิปรายเดี่ยว เพื่อให้สะท้อนแนวคิดที่ชัดเจนออกมาให้ได้</p>
<p>3.3 วิธีการประเมินผล</p> <p>1) ทดสอบย่อยประจำบทเรียนรายวิชา 2) มอบให้ทำโครงการพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา 3) ทดสอบย่อย / ทดสอบระหว่างภาค / ทดสอบปลายภาค</p>

<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาทักษะในการปลูกฝังการปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้เรียนด้วยกัน 2) พัฒนาความรู้ในฐานะผู้นำ และผู้ตามในการทำงานรวมกันเป็นทีม 3) พัฒนาการด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตรงกำหนดเวลา
<p>4.2 วิธีการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดให้มีกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม 2) มอบหมายงานให้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม / รวบรวมข้อมูล จากบทเรียน 3) การนำเสนอในรูปแบบรายงานด้วยตนเอง
<p>4.3 วิธีการประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประเมินตนเอง ให้เพื่อนประเมินตามรูปแบบที่กำหนด 2) รายงานแต่ละเรื่องที่น่าเสนอ / ลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม 3) รายงานการศึกษาจากวิชาด้วยตนเอง
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาทักษะในการสื่อสาร การพูด การฟัง การอภิปราย โดยการนำเสนอนาเสนอในชั้นเรียน 2) พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา 3) พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 4) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การส่งงานทางอีเมล การจัดทำมีการเสวนาแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เรียนและเกี่ยวข้อง 5) ทักษะการนำเสนอรายงาน โดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม
<p>5.2 วิธีการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เว็บไซต์ สื่อการสอน E-learning และทำรายงานโดยการนำเสนอเป็นตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ 2) ให้นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีตามที่ผู้สอนแนะนำอย่างเหมาะสม
<p>5.3 วิธีการประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำรายงาน เดี่ยว / กลุ่ม และนำเสนอผ่านสื่อเทคโนโลยี 2) จัดให้มีส่วนร่วมในการเสวนา อภิปราย เพื่อให้เกิดทักษะที่แท้จริง

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

เวลาการบรรยาย ๑๖ สัปดาห์ ๑ ละ ๒ คาบ คาบละ ๕๐ นาที รวม ๓๒ คาบ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
1 - 2	บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของภาษาบาลี - ความหมายของภาษาบาลี - ความเป็นมาของภาษาบาลี - ความสำคัญของภาษาบาลี - ประโยชน์ของการศึกษาภาษาบาลี	1 - 4	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุปสาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	
3 - 4	บทที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับบาลีไวยากรณ์ - สมัญญาภิธานและสนธิ - นามและอักษยศัพท์ - อาชยาดและกิตก์ - สมาสและตัตติท	5 - 8	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุปสาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	
5 - 6	บทที่ 3 รูปแบบประโยคในภาษาบาลี - ประโยคที่จัดตามโครงสร้างทางไวยากรณ์ - ประโยคที่จัดตามเนื้อหา - ประโยคที่จัดตามหลักสัมพันธ์	9 - 12	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุปสาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	
7 - 8	บทที่ 4 หลักการแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทย - หลักการแปลทั่วไป - หลักการแปลประโยคอุปมา - หลักการแปลประโยคตั้งเอดทักคะ - หลักการแปลประโยคกิริยาปรามาส - หลักการแปลบทประธานที่เป็นสัตตมมี - หลักการแปลประโยค ปเคว - หลักการแปลประโยค กิมงค์ ปน - หลักการแปลประโยค เสยยถิหิ - หลักการแปลประโยค ชมนี้ย, ยาปนี้ย - หลักการแปลประโยค อิตถัมภูต - หลักการแปลประโยค กิริยาปรานนัย - หลักการแปลประโยค กิ (ปโยชน) - หลักการแปลประโยค นิทุธารณ, นิทุธารณีย	13 - 16	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุปสาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการแปลประโยค สกกา - หลักการแปลประโยค อล์ - หลักการแปลประโยค ลพภา - หลักการแปลประโยค แก้อรรถ - หลักการแปลประโยค สณฺณฺเฎี, สณฺณฺญา - หลักการแปลประโยค วิวริย, วิวรรณ 			
9 - 10	บทที่ 5 หลักการแต่งภาษาไทยเป็นภาษาบาลี <ul style="list-style-type: none"> - หลักการเรียงข้อความในประโยค - หลักการเรียงประโยคต้นเรื่อง - หลักการเรียงประโยคก่อนจะตรัสพระคาถา - หลักการเรียงประโยคตั้งเเต่ทศคะ - หลักการเรียงประโยคตามสุขทุกข์ - หลักการเรียงประโยค กิมฺจํ ปน - หลักการเรียงประโยค สกกา - หลักการเรียงประโยค อล์ - หลักการเรียงประโยค อนาทร - หลักการเรียงประโยคลักษณะ - หลักการเรียงประโยคกิริยาประธานนัย - หลักการเรียงประโยคสรุปผลการแสดงธรรม 	17 – 20	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุป สาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	
	ทดสอบกลางภาค			
13 -14	บทที่ 6 หลักและวิธีการเปลี่ยนแปลงประโยคภาษาบาลี <ul style="list-style-type: none"> - การแปลวประโยคกัตตุวจากเป็นกัมมวจาก - การแปลงประโยคกัมมวจากเป็นกัตตุวจาก - การแปลงประโยคเหตุกัตตุวจากเป็นประโยคเหตุกัมมวจาก - การแปลงคุณศัพท์เป็นนามนาม - การแปลงกิริยาอาชยาดเป็นนามนาม - การแปลงกิริยากิตก์เป็นนามนาม - การแปลงกิริยากิตก์เป็นกิริยาอาชยาด 	25 - 28	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุป สาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	
	สอบกลางภาค			

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
15 – 16	บทที่ 7 หลักและวิธีการแต่งฉันทภาษาวาสิ – ความหมายของฉันท – ลักษณะของฉันท – ประเภทของฉันท – คณะฉันท – ชื่อฉันทที่กำหนดเป็นหลักสูตรของ คณะสงฆ์ไทย – ประโยชน์ของฉันท - ตัวอย่างของฉันท	29 – 32	บรรยาย / ตอบข้อซักถาม / สรุปสาระสำคัญ / ทำแบบฝึกหัดประจำบท	
	วัดผลครั้งสุดท้าย ก่อนสอบปลายภาค			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	1.1, 2.1, 3.1, 4.1	ทดสอบประจำบท / สอบย่อยครั้งที่ 1 สอบระหว่างภาค ทดสอบประจำบท / สอบย่อยครั้งที่ 2 สอบประเมินผลปลายภาค	3 8 13 16	10 % 20% 10% 20%
2	1.1 2.1 3.1 4.1	วิเคราะห์กรณีศึกษา / การค้นคว้า ความกระตือรือร้น การนำเสนอ รายงาน ความรับผิดชอบ งานกลุ่ม / ผลงาน ความตรงต่อเวลา / การเข้าชั้นเรียน ส่งงานตามกำหนด	ตลอดภาค การศึกษา	20%
3	1.1 2.1 3.1 4.1	พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียน ระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา การอภิปรายสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ สามารถสะท้อนหลักปรัชญาแนวคิดได้ การมีส่วนร่วม อภิปราย ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและกลุ่มที่ ต้องทำให้สำเร็จ	ตลอดภาค การศึกษา	20%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

- คณะกรรมการแต่งตั้งตำราหมากุฏราชวิทยาลัย, **วิธีแปลมคธเป็นไทย วิธีแต่งฉันท**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์หมากุฏราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2541.
- จรูญ วรรณกสิณานนท์, ดร., **บาลียุคใหม่ เรียบง่ายกว่าเดิม**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พุทธลีลา พ.ศ. 2549.
- จำลอง สารพัดนึก, รศ.ดร., **แบบเรียนเร็วมหาบาลีเล่ม 1**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2544.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), **หลักการแปลไทยเป็นมคธสำหรับชั้นประโยค ป.ธ. 4-5**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียง, พ.ศ. 2541.
- เวทย์ วรรณัญ, **แบบเรียนบาลีไวยากรณ์สมบูรณ์เล่ม 1**, กรุงเทพมหานคร: หจก.ไทยรายวันการพิมพ์, 2549.
- สยามหลวงแปนภบาลี, **เรื่องสอบบาลี**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, อาหารการพิมพ์, 2536, 2538, 2549.
- พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา, **แต่งและแปลบาลี**, โรงพิมพ์นิติธรรมการพิมพ์, 2550.
- พระสังฆรักษ์ชิตมหาสามิเถระ, **คัมภีร์วุตโตทัย**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2529.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

- หนังสือแต่งแปลบาลี (พระมหาประสิทธิ์ สิริปัญญา, ผศ.)
- หนังสืออุภัยพากยปริวัตน์ ภาค 1-2 (สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส)
- คัมภีร์วุตโตทัย (พระสังฆรักษ์ชิตมหาสามิเถระ)

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในรายวิชา เช่น google, wikipedia, คัมภีร์อภิธานปิฎก และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง, คำอธิบายศัพท์เฉพาะทางภาษาบาลี

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลของรายวิชานี้ นักศึกษาได้จัดทำเป็นกิจกรรมทางวิชาการในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาและผู้เข้าร่วม ดังนี้

- 1) จัดให้มีการเสวนากลุ่ม ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาผู้เรียน
- 2) การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมในด้านต่างๆของผู้เรียน
- 3) จัดทำแบบประเมินรายวิชา และแบบประเมินผู้สอน
- 4) ให้การเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ซึ่งจัดทำขึ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับทางผู้สอนได้

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

กลยุทธ์ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอน ดังนี้

- 1) การศึกษา สังเกตการณ์ การสอน ของผู้ร่วมทีมการสอน
- 2) ประเมินผลคะแนนที่ได้จากการสอบทุกครั้ง
- 3) ประเมินทบทวนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ

3. การปรับปรุงการสอน

ภายหลังจากการประเมินการสอนในข้อ 2 เสร็จแล้ว จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมเสวนา ในการระดมสมอง เพื่อหาข้อที่ดีที่สุด และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- 1) จัดให้มีการสัมมนา เรื่องการจัดการเรียนรายวิชานี้
- 1) การทำวิจัยในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างการสอนรายวิชานี้กำลังดำเนินไป ผู้สอนต้องมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชาเป็นระยะ จากการสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงการพิจารณาจากผลการสอบประจำบท การสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทบทวนผลสัมฤทธิ์โดยภาพรวมในวิชานี้ ดังนี้

- 1) การทวนสอบ การให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์ท่านอื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่ใช่อาจารย์ผู้สอนประจำวิชา
- 2) ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบจากรายงาน หลักการให้คะแนนสอบและการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากการประเมินผลและทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาแล้ว ได้มีการจัดการวางแผนปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงรายวิชาทุก ๆ ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลงานทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ ตามข้อ 4.
- 2) อาจเปลี่ยน หรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีมุมมองในเรื่องการนำความรู้จากรายวิชานี้มา แก้ปัญหาต่างๆได้ หรืองานวิจัยแนวคิดใหม่ๆของผู้สอน